

Pređata sa Šibenik
i Muro - Ugarsku godišnje K. 14.,
polugodišnje i tromjesečno suv-
mjerno, mjesečno K. 1.20
Pojedini broj 10 para
Oglas po cijeniku
Plativo i utuživo u Šibeniku.

HRVATSKA MISAO

Uredništvo i uprava nalaze se na trgu
sv. Frane iza obč. perivoja
Vlastnik, Izdavaatelj odgovorni ure-
dnik JOSIP DREZGA.
Tiska: Hrvatska Zadruga Tiskara u
Šibeniku, u z. s. o. j.

Izlazi srijedom i subotom

God. I.

Šibenik, 26 srpnja 1913.

Br. 5.

SKUPŠTINA GRADA ŠIBENIKA.

Nakon tolikih oglasa, poziva itd., održan je u nedjelju dne 20. ov. mj. ovdje u kazalištu sastanak uz pozivnice srbske, demokratske i narodne stranke, izmoljen od gg. dra. Krstelja i Drinkovića. Šibenski pravaši nisu pristupili na taj sastanak.

Meni je poslan poziv na sastanak poštom preporučeno tako da sam ga primio u subotu večer iza 9 sati kad sam se vratio kući. Nu to je svejedno, jer sam već bio odlučio ne doći na sastanak s toga, što mi šibenski pravaši nismo sudjelovali ni pri pripravi ni pri sazivu sastanka, niti nam se dala prigoda da tu sudjelujemo, a drugo, što ne smatramo protivne stranke kompetentnima da sude o bilo kojim pitanjima, za čije riješenje su pozvani samo viši činbenici stranke prava. U tome, kako razabiremo iz novina, složni su svi vodje stranke prava. Ovaj sastanak inače je specijalitet svoje vrste. Protivne stranke sude šibenskim pravašima, davaju im glas nepovjerenja...!

Moram ovdje sa pravim zadovoljstvom iztknuti, da na tom sastanku nijedan šibenčanin nije ni proti meni kao zastupniku ni proti šibenskim pravašima uobće što nepovoljna ili uvredljiva izrekao. To služi cijelom građanstvu na čast, a nama pravašima na radost i zadovoljstvo.

Sad u kratko da se osvrnem na rezoluciju.

Predpostavka je te rezolucije kriva, a tad su logično krivi i zaključci. Nepouzdanica Dru. Krstelju izražena je sa administrativnih razloga. Nitko razborit ne može, da stvar izvrne i da druge razloge podmetne, jer ili navedeni razlozi stoje, a onda stoje i nepouzdanica, ili ti razlozi ne stoje, a onda i potonja po sebi pada. Potom postavljenjem krive predpostavke, da su politički razlozi doveli do nepouzdanice, nije rezolucijom dana nikom nikakva zadovoljština. Svrha sastanka bila je samo agitacija.

Pošto, hvala Bogu, mi šibenski pravaši pripadamo stranci prava, nismo mi mogli ni snijeti, niti smo imali namjeru, da se postavimo sudijama u stranci vrhu političkih pitanja stranke, vrhu načela i direktive glade politike i postupka stranke prava.

Ja sam svjedec dao izgledan primjer podpune stege i pokornosti ustanovama i uredbama stranke, njene sam zaključke po svojim silama vazda izvršivao. U svoj onoj borbi u bečkom parlamentu proti nesretnom režimu u Banovini — nek mi se oprostiti ovdje pomanjkanje čednosti, — mislim, da mi se neće poreći ni od strane najzagrizenijih protivnika da sam između mojih kolega iz Dalmacije ja najviše vidio truda i muke, gubitka zdravlja i trzavica svakojakih.

Sad na jednom bivam od Dra. Drinkovića napadnut na najbrutalniji i najžučljiviji način. To jest, napadajući na mene potiču još davno prije početka balkanskog rata. Dogadajući, koji su kasnije nastali, dali su samo izliku za nastanak napadaja.

Kad bi se riječima, bombastičnim frazama, uvredama i psovkama mogao osloboditi jedan narod, tad bi naša Hrvatska bila davno najveća i najslobodnija država na svijetu. Nego naš učitelj Dr. Starčević rekao nam je, da se učenjem i radom pripravimo za čas, kad će nam morat sinuti

sloboda. Te sam se neuke svjedec držao i držat ću se unapred, a da je tako, mogu se pozvati na svjedočanstvo cijelog mog rodnog grada i občine, ovog kotara što zastupam, kao i cijele zemlje.

Lažna predbacivanja služništva, robstva, austrijanštine i sve druge obične fraze i psovke Dra. Drinkovića ne mogu me skrenuti sa staze, na koju me je stranka prava uputila. Do svih tih uvreda i psovaka nisam nikad ništa držao, a niti razboriti ljudi mogu držati. Ono što Dr. Drinković predbaciva danas šibenskim pravašima, to je on predbacivao dosad svim strankama i skoro svim izloženim ljudima raznih stranaka u Dubrovniku, Spljetu, Zadru i svugdje u Dalmaciji i van nje. Koje dakle čudo, da smo sad mi pravaši u Šibeniku došli na red?

Dr. Drinković veli, da se krijem, i da mi je to u čudi, naravi i uzgoju. Ja sudjelujem u saborima, u parlamentu, u ustavnim zborovima vazda otvoreno, iskreno, javno; ja sam vazda na raspoloženje momu narodu; bogat ili siromah sve jednako ima k meni pristupa. U čudi i u naravi moj je uprav želja, da radim na korist mog naroda. Nema u gradu, nema u kotaru čovjeka, pa pripadao on kojoj mu drago stranci, koga neće uprav zgaditi ta psovka Dra. Drinkovića, jer se tu ne radi nego o psovki, na koju iznimno sad reagiram su ovo par riječi.

Lani pred Božić vraćam se iz Beča i pripovijedam tadanjim prijateljima, što sam čuo, kao i mnogi drugi, govoreći, da je Dr. Trumbić bio u Beču, i da se je amo tamo hvalio, kako je on doprinio, da se u Dalmaciji uzdrži red iza naših manifestacija. Na to sad Dr. Drinković, koji tada nije nalazio riječi prigovora, nadovezuje, da ta moja opomena i bojazan, da se naša stranka ne izgra, imala je značiti, da bi se i mi pravaši imali nudjati vladi. Može li se pomisliti veće perfidije!

Ovim načinom klevetanja, sumnjičenja nije nitko postigao nikakva uspjeha niti će postići. Čovjek, koji svojom glavom misli, traži i gleda činjenice i dokaze, a ne osvrće se na prosta psovanja, sumnjičenja i nadmudrivanja.

Ovo sam samo u kratko izložio, jer imam prečeg posla, po narod koristnijeg a po me pohvalnijeg, nego li se baviti dangubnom pisanijem.

Dr. Ante Dulibić.

Još o najnovijim pravaškim uskocima.

U predjašnjem članku iznijeli smo, kako je dr. Drinković u saboriskim svojim govorima dokazivao ravnovjesje između interesa hrvatskog naroda i interesa Austrije i dinastije. Onako, kako je Drinković u tom pogledu govorio, nije govorio nijedan član stranke prava u Dalmaciji, ono je dokazivanje bilo u pravom stilu Frankovog ili Trödlerskog pravaštva. Ako dr. Drinković dolazi sada, da pred jednim pouzdanim sastankom u šibenskom kazalištu utvrdi, da je okvir u program stranke prava došao

naručen i prevaram, ako on sada odobrava stanovište dra. Sabotića Srbina u pogledu izvan okvira Hrvatske, onda je baš dr. Drinković bio naručen da prevaram unese okvir u program stranke prava.

Jednaku nedosljednost, ili bar makjavelizam, pokazao je dr. Drinković i u pitanju srbskom. On danas hoće da se prikaže naprosto nekim prijateljem Srba, ako ne i Srbinom, te nas, koji nećemo da zairemo od imena hrvatskoga i trudimo se da i braću Srbe prevedemo na stanovište hrvatskog državnog prava, proglasiva protivnicima narodne sloge, tudjinskim izmečarima.

Hrvatsko državno pravo temelj je naše stranke, koja se baš zato i naziva strankom prava. Hrvatsko državno pravo počiva na ugovorima između hrvatskog naroda i dinastije. Na temelju tih ugovora mi pravaši tražimo sjedinjenje Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Istre, Rijeke i Medjumurja u jedno državno tijelo te izpostavu Hrvatske državne samosvojnosti, kako to kažu „Načela stranke prava“, jednoglasno priznata na obćoj skupštini svih pravaša u Dalmaciji dne 14. svibnja 1908. i na obćoj skupštini dne 11. rujna 1910. u Šibeniku, i to na predlog i prama stilizaciji dra. Drinkovića. Cetjnski ugovor i hrvatska pragmatička sankcija, dakle ugovori između hrvatskog naroda i habsburške dinastije, temelj su hrvatskog državnog prava.

Odricanjem hrvatskog državnog prava ruši se i glavni temelj, na kojemu počiva stranka prava. Dosljedno, dr. Drinković, žrtvujući hrvatsko državno pravo, sam se je izključio iz redova stranke prava, prestao je dakle biti pravaš.

Da je ovo mišljenje Drinkovićevo tek iz najnovijih vremena, zaključit se može iz njegovih izvaja iznesenih u predjašnjem našem članku. Kako je stranka prava oduvijek smatrala hrvatsko državno pravo kao štit prama Austriji, Ugarskoj, dinastiji i srbstvu, slijedila je nespojivost interesa hrvatsva i interesa srbstva na hrvatskom teritoriju. Ovo su Srbi jako dobro shvaćali i za to je predsjednik srbskog kluba na saboru u Zadru u sjednici dalmatinskog sabora dneva 26. listopada 1910. izjavljivao: „Postupamo složno sa Hrvatskom strankom u svemu što je korisna narodu i zemlji, a sa strankom prava, kakva je danas, ne možemo dakako biti složni, kad nas ona naprosto niječe. Prijatelji ne možemo da budemo s onima, koji su svuda naši dušmani“.

Da budemo dakle prijatelji Srba, treba da se mi pravaši promijenimo. Dosljedno, buduć se Srbi sprijateljiše sa drom. Drinkovićem, trebalo je da se on promijeni, da ne bude više onaj koji je bio god. 1910. u zadarskom saboru.

U onom saboriskom zasjedanju, baš usljed postupka dra. Drinkovića, Srbin dr. Bakotić nabacio se s nekoliko uvreda na pravaše, tako da mu je sam Drinković odgovorio: „Ne budite drzoviti!“ Dr. Drinković u govoru rekao je: „Iz ono malo riječi, što ih je on (Bakotić) rekao, vidi se jedna unjetna mržnja, vidi se srčba, koju ne može rođeni Srbin gojiti prema bratu svome Hrvatcu“. Dr. Drinković potom nije priznavao srbstvo dr. Bakotića.

Srbin Srzentić rekao je u onom istom saboriskom zasjedanju: „U ovom vis. saboru dokazali su mi predsjednici, srbski zastupnici, jasno kao sunce, da mi inamo pravo na obstanak u ovoj zemlji, da je ovo naša zemlja kao što i hrvatska i da mi u njoj stojimo i srbujemo, pa kako smo dosad srbovali, tako ćemo i ovsad i do vijek vijekova amin! — Častni zast. Prodan u svom govoru često nas miluje nazivajući nas braća Srbi, naša draga braća Srbi. Ja to obzirom na njegov politički program, koji nas niječe, gnušanjem odbijam. Kakva braća, ako Boga znate? To nisu braća. to su izrodi!“ Proti takovom

postupku zast. Srzentića dr. Drinković je tražio zaštite kod predsjednika sabora.

Za akciju trojice (Prodana, Dulbića, Drinkovića) god. 1909., koja se razbila o tvrdokornost Srba, dr. Drinković govorio je u saboru: „Ali uprav tada, pri toj našoj radnji i nastojanju, mi smo uvidjeli, da za to nije kod vas doba i da za to vi niste pravi, da za to vi ne ćete i ne smijete. Uvidili smo, da gospoda Srbi za političko odništvo hrvatskih zemalja ne bi htjeli raditi za živu glavu. To smo mi uvidjeli tu ga ne ulazi ni priznavanje ni njekanje Srba, nego činjenica, da oni neće za ciljeve hrvatskog naroda na nijedan način raditi, nego da će u svakoj prigodi sve sile upotrebiti proti.“

„Gospodo“ — govorio je još dr. Drinković u onom zasjedanju — pošije toliko nastojanja, pošije toliko lutanja ovdje u ovom saboru vi ste nazad koju godinu pjevali bratinstvo i bratili ste se svi redom. Učinili ste zadarsku nekakovu rezoluciju, pa ste učinili i riječku. Gospodo, ni u jednoj ni u drugoj nije se smjelo čisto hrvatsko stanovište iznašati, nije se smjelo o Bosni ni govoriti, pače, koliko sam obavješten, Bosna je morala ostati po strani...“

Danas dr. Drinković istovjetuje hrvatsvo i srbstvo, danas on u tom smislu i tumači pravaštvo i neće da zna za slobodnu Hrvatsku uz bilo koje druge državopravne tvorbe osim uz slobodnu Srbiju.

Stranka prava u ovo tri godine, u koje je Drinković promijenio svoje nazore, nije promijenila svog programa. Dr. Drinković je danas prijatelj Srba, prijatelj u njihovom smislu riječi, a da postane njihov prijatelj, morao se približiti srbskom stanovištu, bataliti hrvatsko državno pravo, istovjetovat hrvatsvo sa srbstvom. Drinković je dakle i u tom pogledu odbjeglica, izrod pravaštva.

Drinković nekad i danas.

Metković, 24 srpnja.

Vi ste u posljednjem „Hrvatski Misli“ iznijeli sliku dra. Drinkovića i uprli ste prstom u prevrtljivost i karakter njegov. To ste učinili sasvim dobro i pametno. Potrebno je da naša javnost poznade čovjeka, koji više i buči o nekakovom svomu karakteru i rodojubilju, a kad tamo njegovri čini grđu sliku karakternosti daju, i ujedno ruke stranku prava, pošije nego smo ju tolikim trudom, mukom, samoprijegom i žrtvom podigli. Potrebno je, nužno je razkrinkati te prazne veličine, koji su zajašili za vrat narodu pa misle, da s njime mogu igrati i okrećati ga kuda ih je volja i kada ih je volja, sad za jedno, sad za drugo načelo.

Da slika dra. Drinkovića i njegova karaktera potpunija bude i ja ću vam potegnuti jednu crtu njegove duše. A ta crta jest iz njegova javnoga političkoga života — naime:

Za posljednjih izbora za carevinsko vijeće doktor Drinković letio je po svomu izbornomu kotaru i držao skupštine pred narodom. Takava jedna skupština bila je održavana i na Metkoviću, na javnoj pločati. Skupština je bila silna, jer su bili prisutni nesamo pravaši metkoviški, nego i vatreni rodojubi sa Opuzena. Demokrati i njihovi ortaci nastojali su, da sa strane ometu skupštinu, ali to im nije pošlo za rukom. Drinković je jednako držao svoj programatični govor, a narod ga je pozorno slušao.

Između oslavljen rekao je o demokratima i ljudima „Hrvatske stranke“ po prlici ovo: Oni su ništarije, služnici svijlu mogućih vlada; oni su krvopijce naroda,

pa ga zarobljuje i u tmini drže: Oni su izlodi koje treba uništiti, treba ih staviti pod noga (i prvi tomu je snažno nogom udario u podnožje na kojemu je stajao). Napokon ja rekao: Kad te silavice i nametnike uništimo, onda će tekar sinuti sloboda hrvatskog naroda.

Zatim je Drinković nastavio svoj govor dalje: Ja puče, imam svoju djecu i hoću da ona budu uzgajena u duhu kršćanskomu. Na to mu je jedan od demokrata iz daljka dovukao: upitajte ga kada se je izgovodio. A na te riječi Drinković je ovako odgovorio: Ja i moja obitelj svake godine izršivamo svoje kršćanske dužnosti, ali nemećemo na veliko zvono, ko što mećete vi farizeji i licumjeroci i na te riječi upro je pristom u demokrate, koji su mu na drugu stranu plokate zviždali.

Poslije skupštine, koja je svršila pred zdravu Mariju, Drinković je odsjeo u restoranu Pavlovića. Tu je slijedila večera koju su ondašnji pravaši upričili. Za stolom je sjedio uz dra Drinkovića mnogo svećenika također mnogo rodoljuba svjetovnjaka. Za drugim stolom sjedili su pravaški mornari i pjevali rodoljubne pjesme. Sa zapadne pako strane u uglu bila su za stolom dva činovnika.

Društvo je naše bilo jako živo, a bilo je i veselo. Čutili smo ne zadovoljnim nad uspjehom koga smo postigli onoga dana za stranku prava.

Onda su počele zdravice. Razni govornici su govorili, a doktor Drinković se je dizao tri puta. Jednom je osobito zdravice držao svećenstvu i pri tomu je ove riječi izrekao: Udaraju na me što stojim zajedno sa našim rodoljubnim svećenstvom, i vele mi da sam klerikalac. A ja jim očit i javno kažem: Jesi, ja sam klerikalac. Dičem se što sam sa takim ljudima, koji nesebično rade za svoj hrvatski narod.

Još je mnogo tvrdnja izrekao doktor Drinković onom prigodom, mi svakako ove njegove izvaje dobuko su mi sa usjekle u pamet znam da su onak odmah rekao jednom svećeniku, da su onajve izvaje Drinkovića suviše. Kad svećenstvo samo traži da stranka prava zajamči vjersku stranu naroda i da združno vrši program poprimljeni u Šiaeniku, onda je izvaja Drinkovića, da je on klerikalac, neumjestno.

Na to mi je dotični svećenik odgovorio da imam pravo, ali da će bit valjda Drinković pod imenom klerikalac razumio kršćanstvo a ne u onomu smislu u komu ga upotrebljavaju demokrati. Na to ja sam umukao.

Sve je ovo ziva istina, pa ako hoće dr. Drinković svjedoke za ove njegove izvaje, ja ću ga rado poslušati.

Dakle doktor Drinković tvrdi na javnoj skupštini, da su ljudi hrvatske i demokratske stranke ništarije, služnici sviju mogućih vlada, da zarobljuju narod, da ih treba uništiti ja bez toga nema spasa, domovini, a sada taj isti Drinković sa onim služnicima, sa onim ništarijama druguje, sada sazivlje s njima skupštine, sad on te ništarije i te služnike meće za sudce doktoru Dulibiću i svim rodoljubim Šibenika!

Doktor Drinković na javnoj skupštini pred cijelim narodom tvrdi da se on svake godine izpovijeda, a samo to nameće na veliko zvono, a sada taj pobožni i pokornički Drinković i njegov list veli doktoru Dulibiću da vobija voskom i tamjanom stoga što on vrši ovoje dužnosti kršćanske!

Doktor Drinković, koji u javnom restoranu jakim glasom izučje, da je klerikalac, sada bunca o nekakovu klerikalizmu i auličnom katoličanstvu, koje sapinje naš narod!

A kako se cيلي ovaj šareni, dvočlيني postupak doktora Drinkovića tumaći?

Lako! Onda su doktoru Drinkoviću služile takove izvaje da dodje do cilja — do mandata.

Dakle, trgovina sa savješću! Trgovina za mandat!

Ogavno! Nizko! Sram ga bilo!

Lučke prilike u Novom

kod Trogrina

Upt zastupnika dra. Dulibića i drugova, upravljen u sjednici 17 lipnja 1913. car. vijeća na ministra trgovine glede izgradnje prikladnog gata u Novom kod Trogrina.

Otrag par godina bila je proširena luka u Novom kod Trogrina, ali to novo proširenje luke neodgovara svojoj svrsi, a niti je najmanje prikladno za trgovinu. Baš kao da se je htjelo sa tom lukom na novo proširenom zapečatiti daljnji razvitak ove luke, koja po prometu nimalo nezaostaje sa drugim od dalmatinskih gradova.

Kako pripomenusmo, ovakovo proširenje luke otežava promet i trgovinu ovog mjesta, jer parobrodi nemogu u svako doba da pristanu, jer su izloženi pogibiji, pristo je upravo uz pristanište potok „Ponikvica“, koji osobito u zimsko doba znade nabujati i nanieti mulja, da parobrodi usljed plitkoće nemogu da pristanu, a vlada, mora svake druge ili treće godine da luku dade pračistiti, što je skopćao sa velikim troškom.

Nadalje, ova luka, nepristupačna je i stoga što se u blizini pristaništa parobroda (5 do 6 metara udaljeno od pristaništa) nalazi jedan greben, te su na istu, već više puta parobrodi bili znatno oštećeni.

Nepristupačna je u svako doba, osobito u zimsko, kada vladaju jurgovine te parobrodi nemogu pristati jer su izloženi svalovima, pošto pristanište nije dovoljno zaštićeno sa lukobranom.

Na stari gat, koji ima tek 2 1/2 do 3 metra širine, nemoguće je prometati, jer niti kola nemogu da dodju do trgovine, te tako moraju ljudi na jedjima nositi istu u skladišta dotičnih parobrodarskih društava. Često puta se dogodi, da u isto vrijeme dodju dva ili tri parobroda, te je nemoguće pristati nego samo jednom, dok drugi proslijede sa određenom trgovinom napried, i tako trgovci usljed zakašnjenja izloženi su mnogo puta ogromnim gubicima i štetama. Više puta parobrodi moraju pristati u obližnju luku i roba se mora kolima prenašati u Novi, što je skopćao sa troškom.

Da se vidi, kako ova luka u istom ima veliki promet, a sasvim slabo je uređjena i nepristupačna, navesti ćemo ovdje najnovije statističke podatke.

U godini 1912: u dolazku i odlasku oko 1600 jedrenjača izpod 10 ton regist.

u dolazku i odlasku 170 jedrenjača sa 4510 ton regist.

u dolazku i odlasku 2178 parobroda sa 303.948 ton regist.

Jeli dakle moguće ovaj cيلي promet u nepriludnoj i po svakom vremenu nepristupačnoj luci uredno kratki izkrcavati, a da kraj toga trgovina ne biđe trpjeta?

Ovakova luka, kako smo već vidjeli iz navedenih činjenica, pričeći razvoju ovog mjesta i okolnih sela, te se promet nemoguće razvijati, kako bi se to razvijao kad bi bilo jedno zgodno pristanište. Ovakova luka može služiti za pristanište jedrenjača, nipošto za parobrode, koji, kako smo već vidjeli, godišnje pristaje ništa manje nego 2178.

Kada bi se izgradio jedan, prikladan gat u pravcu prema jugu dug najmanje 100 metara a širok najmanje 14 do 15 metara, doneke bi se priskoćilo potrebi prometa.

Predpostaviv sve ove činjenice, podpisani pitaju Vaši Preuzvišenosti:

Je li joj poznato, da luka u Novom kod Trogrina neodgovara svrsi, da pričeći razvoju prometa i trgovine, te dalj je voljna da bezodlačno odredi, da se izgradi jedan prikladan gat za pristanište parobroda u pravcu prema jugu, u veličini gorišpomenutoj, jer današnje pristanište usljed razvika prometa, koji svakim danom raste, nedostaje?

Naši dopisi.

Makarska, 16 srpnja 1913.

„Hrvatska Rieć“ ima više vremena, da pripisuje rodoljubima, koji su punili stuppe iste, diplavstvo, austriansivo itd. a od onih koji su vazda po „Hrvatskoj Rieći“ pa i danas sluge svi mogućih gospodara, u službi diplavstva, primaju obol za list; kao na primjer od poznatog Petra Antičića.

„Hrvatska Rieć“ piše, kad je bio otvoren prorov bačinskog jezera Amrijašević Petar, načelnik Grada, govorio je uprav pravaški. Je li moguće da su gospodari „Hrvatske Rieći“ zaboravili što su o Andrijaševiću pisali i govorili. O Andrijaševiću koji je još i danas pokorna sluga

„Hrvatske stranke“ koju je Krstelj na javnim skupštinama nazivao strankom prostitucijama?

Uzor otačbeniku Dr. Dulibiću vele da je po naravi svojoj priklonit vonjanju vaska i tamjana. Sjeća li se Krstelj i Drinković zadnjih izbornih agitacija za Carevinsko Vijeće, kad su sa vonjom voska i tamjana gledali dočepati se mandata? To sigurno neće zanijekati, a po gotovo Drinković, koji je pred skupštinom na Sv. Paškvala u Zvonosu tri ure u crkvi klećao i sve moguće fratarske lonce ostrgao, tako da je u narodu u prisutnosti njegovoj protivnička stranka, sa kojom on danas šurjuje, pjevala slijedeću pjesmu: „Cingrija je duka od gospara — a Drinković sluga od fratara.“

Ovoliko za danas, neka znadu da njihova podla rabota neće razdvojiti pravaštvu Makarske i pitomog primorja. — Stari Pravaš.

Šibenik, 26 srpnja.

„Hrvatska Kruna“ o Drinković-Krsteljevu šurovanju. U broju od 23 ov. mj. „Hrvatska Kruna“, gov. reč o Drinković-Krsteljevu šurovanju sa protivnicima pravaštva, piše:

„Kao odgovor na nepouzdanicu koju je nedavno nekoliko pravaških vijećnika šibenske občine izreklo, pravo ili krivo, proti svomu načelniku, u administrativnih uzroka, suprotstavljena je na 20 ov. mj. na sastanku građanstva istomu načelniku pouzdanica, u političkom smislu, smatrajuć nepouzdanicu kao plod stanovitih nepatriotskih ciljeva, a ne odraz administrativnog stanja na občini. Po našem mišlju i jedno je i drugo pripustivo među pravašim. Mišlja se mogu razilaziti dok ih dokazi ne obore. Ne tako što se tiče nepravaša (narodnjaka i naprednjaka) i nehrvata (Srba). Narodnjaci, naprednjaci i Srbi ne imaju prava, niti im sama pristojnost dopusta, da se nameću i zamjenjuju upravu pravaške stranke i pačaju se u njezine posle, osobito ne, dok to pravo ne steknu, ako ga steći mogu, i pravaši preina narodnjačkoj, srbskoj i naprednjačkoj partajskoj organizaciji upravu. Istup od 24. novembra proš. god. u Zadr. nije u pogled kompetencije stranaka ništa promienio. Sve su stranke ostale o sebi kao prije. O fužiji ili kakvoj zajedničkoj organizaciji nije bilo ni govora, a nijedna od nepravaških stranaka, nije tako daleko onaj istup slyatila, a pravaška pogotovo ne, pa bi željeli bilo, da svaka rječa, svojum koritom teče i svak se svojum pravom služi, dok se, ako bi bilo u interesu naroda, od samih stranaka drugčije ne odlučiti.“

Ovo je baš ono što i mi kažemo, a u čemu se i nama slaže i glasilo dra. Mile Starčevića „Hrvat“.

Gradske vesti.

Šibenski Cuvaj-paša. Glasoviti liberalčina Krstelj, nakon one glasovite produkcije noževima u Sokolu, producirao se u srijedu večer kao provalnik. Dao je naime provaliti prostorje vatrogasnog društva, samovoljno zapovjednika vatrogasaca gosp. Hinka Bulata svrgnuo sa časti a čuvara Petra Zorića dao naprije izlemati te po redarima uapsiti i strpati u zatvor. Sve je to učinio proti propisima vatrogasnog pravilnika, koji vlasti u društvu nedava načelniku nego občinskoj upravi. Ali kako je Cuvaj-paša samovoljno protuzakonito urekao zborove u Primoštenu, Dubravi i Rogoznici, jednako je nasilnički postupao i u vatrogasnom društvu, samo zato jer zapovjednik g. Bulat neće da puše u njegov rog.

Pri ovom nasilju pomagao je Krstelja c. k. sudbeni ključar Ivan Bumber, društveni učitelj sa plždom.

U gradjanstvu, koje je bez razlike stranaka podomagalo vatrogasno društvo podignuto na dostojnu visinu marom i samoprijegom g. Bulata, izazvao je ovaj čin Krsteljev zgražanje.

Proti ovom bažibožućtvu šibenskog Cuvaj-paše občinska uprava-podnijela je pritužbu na Zemaljski Odbor i na Namjestništvo, a podnešena je također prijava na državno odjelnitvo i na političku vlast, radi javnog nasilja i zloporebe uredovne vlasti.

Zar baš odpisivanje poreza?

Krstelj daje raznašati po gradu glasine, da je uništenju občine pod njegovom upravom krivo odpisivanje poreza usljed filoksera. Obćinari naprotiv znadu, da je opis zemljarine uzsljedio jedino u selima, dočim grad nema u svom poreznom očitniku zemalja, ne plaća dakle zemljarine te nije moglo biti ni odpisa poreza. Kada se sve to zna, kako onda da je baš občinski prirez u gradu skoćio od 150 na 217 1/2 i ako su pihodi carinare, vodovoda, Sufida, Klonice itd. kroz to vrijeme bili sve veći?

Izložba ručnih radja. Kako smo već javili, izložba ženskih ručnih radja i crtarja pri našoj građanskoj ženskoj školi, spojenoj sa tečajem usavršavanja, bila je otvorena kroz tri dana. Posjetitelja je bilo mnogo, osobito ženskog spolja, naoseb majka. Prostor našeg lista nam ne dopušta, da se potanko osvrmemo na pojedine radje, zato budu nam dozvoljeno reći, da je krasni namješt u izložaka u dvjema prostranim dvoranama prostoito se kao sag raznih narodnih vezivaju u svakovrstnim šarama. Tu vam nije na stošine izložaka, sve jedane ljepši od drugoga, Nezna čovjek čemu bi se uše divio, da li točnost izradbe, njih krasnim šarama, složenima tako, da se ne bi reklo, da je to igla navezla, već kist koga umjetnika našarao.

Nije se zaboravilo ni na kućnu praktičnu struju krojenja, zakrpavanja itd. te su i ovi krasni izložci bogato zastupani i lijepo izrađeni. Između svih izložaka nema sličnih, jer svaki je za sebe svoj i ima nešto svoje osobitosti. Ova izložba još je jednom pokazala veliku i podpunu spremu nastavnice gljice E. Zagore i njenu ljubav za napredak našeg ženskog podmlaka, koja nastoji, da pojedine učnice uputi u svemu što će im u kući služiti, držeci se one „krpac kuću hrani“, i „kuća ne leži na zemlji, već na ženi.“

Izložci crtanja uobće zadovoljavaju i očituju veliki mar i usprjelne naših djevojčica.

Načelnik sa plaćom. Firma Krstelj i drug. između tolikih izmišljotina, bacu u svijet i izmišljotinu o raznim kandidataima za načelnika stolu; čak spominje i dra. Matačića, koji da je imao postati načelnik sa plaćom, te očitstvo ove laži podmeće splitskom „N. jedinstvu“, koji ono nije nikada reklo. Firmi Krstelj i drug. reći ćemo, da dra. Matačić nije nikada ni sanjao o načelnictvu, pogotovo ne o načelnictvu sa plaćom, niti je to tome bilo govora.

O jednome se ipak govori; a to je, da je dr. Krstelj sam tražio, da mu se kao načelniku dade plaća i to samih 12.000 K. na godinu. Toljka je eto njegova nesebičnost u radu za Šibenik! Kada mu to nije pošlo za rukom, nadoplacivaju se je njegova tiskara.

Pokisio mu perje! Jučer je poglaviti šibenski načelnik izletio do Dubrave da ondje drž. seoski zbor, protupopisno bez zaključka občinske uprave. Kad mu je ova nezakonitost predbačena, poglaviti stao se izpričavati, da nije došao u Dubravu kao načelnik nego kao odvjjetnik i prijatelj. Nakon par minuta otišao je sav pokisao. Došao, vidio i — odmaglio!

Van sa podpisima! Krstelju je 29 vijećnika sa vlastoručnim podpisima izrazilo nepovjerenje. Sada poglaviti u svom libelu junači se proti zasti Dulibiću nekakovim nepovjerenjem Šibenika. Van sa podpisima tih izbornika pravaša koji bi dru. Dulibiću bili nepovjerenje izrazili! Da vidimo, koga sve to zast. Dulibić ima proti sebi, a koga sve ima firma Krstelj i drug za se.